

**УПУТСТВО ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА НАРОДНОЈ БАНЦИ СРБИЈЕ
ЗА ДАВАЊЕ ПРЕТХОДНЕ САГЛАСНОСТИ ЗА СТИЦАЊЕ ВЛАСНИШТВА У БАНЦИ –
„КУПОВИНА” БАНКЕ КОЈА ИМА ДОЗВОЛУ НАРОДНЕ БАНКЕ СРБИЈЕ ЗА РАД**

Стицање власништва у банци регулисано је чл. 94. до 101. Закона о банкама („Службени гласник РС”, бр. 107/2005, 91/2010 и 14/2015) – у даљем тексту: Закон и тач. 3. до 7, тач. 14. став 1. одредба под б), од тач. 15. до 21. и тач. 42, 46. и 47. Одлуке о спровођењу одредаба Закона о банкама које се односе на давање прелиминарног одобрења, дозволе за рад банке и појединих сагласности и одобрења Народне банке Србије („Службени гласник РС”, бр. 82/2015 и 29/2018) – у даљем тексту: Одлука.

Свако лице (**страно или домаће физичко или правно лице**) дужно је да, **пре директног или индиректног стицања власништва у банци** које му омогућава од 5% до 20%, више од 20% до 33%, више од 33% до 50% и више од 50% гласачких права у тој банци, поднесе Народној банци Србије (у даљем тексту: НБС) захтев за давање претходне сагласности за стицање овог власништва (у даљем тексту: Захтев).

У Захтеву се наводе подаци о броју, врсти и укупној номиналној вредности акција које се стичу, као и о укупном проценту гласачких права по основу тих акција. Уз захтев се подноси документација која се разликује зависно од тога да ли је оснивач физичко или правно лице, односно зависно од врсте правног лица у конкретном случају.

Такође, наводе се и подаци о лицима повезаним са стицаоцем на начин из члана 95. Закона, као и о висини учешћа које стиче свако од тих лица. НБС цени испуњеност прописаних услова за сва лица повезана на један од начина прописаних чланом 95. Закона која ће појединачно стећи 5% или више гласачких права у банци, а може по потреби ценити испуњеност прописаних услова и за остала лица (односно лица која појединачно стичу мање од 5% гласачких права у банци али која у збиру стичу преко 5%). С обзиром на то да се сматра да ова лица наступају као један стицалац, неиспуњавање услова од стране било ког од тих лица за последицу има одбијање захтева у односу на сва лица. У смислу члана 95. Закона сматра се да наступају као један стицалац:

1) правно лице и лица која учествују у управљању или руковођењу тим правним лицем или његовим подређеним друштвом;

2) правно лице и лица која директно именује и разрешава орган управљања или руковођења тог правног лица или његовог подређеног друштва;

3) правно лице и заступници и ликвидациони управници тог правног лица или његовог подређеног друштва;

4) чланови породице;

5) правна лица у којима лица под 4) учествују у управљању или руковођењу или у њима имају контролно учешће;

6) правна лица – чланови исте групе друштава;

7) лица која учествују у управљању или руковођењу истим правним лицем;

- 8) лица која имају контролно учешће у истом правном лицу;
- 9) давалац и прималац кредита за куповину акција банке или банкарског холдинга;
- 10) лице које другом лицу омогућава да обезбеди средства за куповину акција банке или банкарског холдинга и то друго лице;
- 11) властодавац и пуномоћник;
- 12) два или више правних или физичких лица међу којима не постоји однос из тач. од 1) до 11) овог става а повезана су тако да постоји могућност да се услед погоршања или побољшања финансијског положаја једног лица погорша или побољша финансијски положај другог или других лица, а НБС, на основу документације, процени да постоји и могућност преноса губитка, добити или кредитне способности.

Ради стицања власништва, сматра се да лице наступа као један стицалац с другим лицем и када између њих не постоји веза на један од претходно наведених начина, али свако то лице наступа као један стицалац с трећим истим лицем, и то на неки од начина утврђених од 1) до 12).

Уз захтев се доставља прописана документација, у оригиналу или овереној копији, а уверења о неосуђиваности и остала уверења о појединим чињеницама која издају надлежни органи не смеју бити старија од шест месеци. Уколико изворна документација није сачињена на српском језику, доставља се превод на српски језик који је оверио судски тумач, осим ако је реч о финансијским извештајима правних лица на енглеском језику. Ако је оригинал документа сачињен на страном језику за који није могуће прибавити превод овлашћеног судског тумача у Републици Србији, достављају се преводи на енглески језик и на српски језик, које је оверио судски тумач (превод на енглески језик сачињава овлашћени судски тумач у држави порекла и потребно је да аутентичност тог документа потврди и орган државе порекла надлежан за овере, док превод документа са енглеског на српски језик сачињава судски тумач у Републици Србији).

О Захтеву за давање претходне сагласности за стицање власништва у банци НБС одлучује у року од **60 дана од дана пријема уредног захтева.**

I. ДОКУМЕНТАЦИЈА

ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – СТИЦАЛАЦ уз захтев доставља документацију коју чини:

- 1) копија и прочитани извод важеће личне исправе тог лица (личне карте или пасоша);¹
- 2) потписана и датирана пословна биографија тог лица, која треба да садржи податке о његовом дотадашњем професионалном ангажовању и стручној спреми ([Прилог 1.10](#));
- 3) попуњен и оверен упитник за физичка лица која стичу/увећавају власништво у банци на обрасцу датом у [Прилогу 2](#) Одлуке;
- 4) уверења надлежних органа из свих евиденција о неосуђиваности за кривична и друга кажњива дела, као и уверења да против тог лица није покренут поступак за неко од тих кажњивих дела (за домаће

¹ Очитани извод биометријске личне карте домаћих држављана не мора бити оверен, оверена копија пасоша доставља се за стране држављане.

држављане уверење надлежног привредног, прекршајног, основног и вишег суда с посебним кривичним одељењима и извод из казнене евиденције министарства надлежног за унутрашње послове, а за стране држављане уверење надлежног органа односно надлежних органа државе последњег пребивалишта овог лица);

4а) списак сарадника с доказима о њиховој неосуђиваности или ако из оправданих разлога није могуће прибавити доказе о неосуђиваности – изјава дата од стране оснивача под материјалном и кривичном одговорношћу да његови сарадници нису осуђивани;

5) доказ да је то лице порески обвезник, односно да уредно измирује своје пореске и друге обавезе (решење надлежног органа о утврђивању пореских обавеза оснивача по свим основима, за домаћа физичка лица – уверење надлежног органа – Секретаријат за јавне приходе, с подацима о томе да ли је предложено лице порески обвезник и да ли је измирило доспеле обавезе по основу локалних изворних јавних прихода на територији града у коме има пребивалиште и уверење надлежног органа – Министарства финансија (пореска управа) о измиреним пореским обавезама по основу других пореских обавеза; за страна физичка лица – уверење надлежног органа о измиреним пореским обавезама у држави у којој предложено лице има пребивалиште и из државе порекла, уколико је она различита од државе у којој има пребивалиште; уколико у страни држави надлежни орган не издаје предметна пореска уверења или не постоји обавеза плаћања пореза – доставља се изјава предложеног лица у којој ће се навести ове околности, дата под материјалном и кривичном одговорношћу, оверена код надлежног органа овере; извештај Кредитног бироа, односно извештај из надлежног кредитног регистра у иностранству; уколико у страни држави надлежни орган не издаје овај извештај – доставља се изјава предложеног лица у којој ће се навести ове околности, дата под материјалном и кривичном одговорношћу, оверена код надлежног органа овере;²

б) писмено овлашћење за банке код којих оснивач држи своја средства, односно преко којих послује да НБС, на њен захтев, доставе све податке који се односе на његово пословање, односно на стање његових средстава код тих банака;

7) доказ о уплати накнаде за решавање о овом захтеву у износу од 80.000,00 динара и доказ о уплати републичке административне таксе у износу од 870,00 динара ([Прилог 1.12](#)).

Ако из оправданих разлога не може да прибави доказе о неосуђиваности сарадника, лице које стиче учешће у банци може доставити и изјаву дату под материјалном и кривичном одговорношћу да његови сарадници нису осуђивани. НБС може у било ком тренутку затражити од оснивача да јој достави доказе о неосуђиваности тих лица или непосредно од надлежног органа затражити те доказе.

I.I. Додатну документацију за ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – СТИЦАОЦА КОЈЕ ЈЕ ОСНИВАЧ И/ИЛИ ЧЛАН ПРИВАТНОГ ИНВЕСТИЦИОНОГ ФОНДА ИЛИ ЛИЦА СТРАНОГ ПРАВА, коју поред документације наведене под I. чини и:

1) документација која садржи податке о томе када је тај фонд или лице страног права основано, где му је седиште, о којој врсти фонда је реч и у којим државама послује, односно инвестира, као и подаци о оснивачу и/или члану фонда, односно оснивачу, поверенику, заштитнику, кориснику, ако је одређен, и лицу које има доминантан положај у управљању лицем страног права, о инвестиционој политици и циљевима, са евентуалним ограничењима начина на који се та политика и циљеви могу

² Да би се приликом оцене имовинског стања физичког лица узела у разматрање имовина у његовом власништву, потребно је да поред доказа о власништву над том имовином достави и доказ да је порески обвезник по основу њеног поседовања.

мењати, о томе ко су чланови који поседују највећи број јединица фонда и о томе да ли фонд већ има учешће у другој банци, с мишљењем надлежног регулаторног тела те банке;

2) уговор са овлашћеном банком из државе која примењује међународне стандарде за спречавање прања новца и финансирања тероризма о депоновању новчаних износа средстава фонда, односно лица страног права намењених реализацији трансакције за стицање учешћа у банци;

3) друга документација за коју НБС оцени да је потребна.

ПРАВНО ЛИЦЕ – СТИЦАЛАЦ

(1) Ако је стицалац власништва у банци домаће или страног правно лице³, уз захтев доставља документацију коју чини:

1) акт о регистрацији стицаоца код надлежног органа, односно статут или други акт којим се уређује начин организације и пословања тог стицаоца;

2) списак свих лица која у том стицаоцу имају учешће у смислу члана 2. Закона (квалификовано, знатно или контролно учешће)⁴ – до физичких лица, са основним подацима о тим лицима, о томе колики су процентуални износи њиховог власништва, односно учешћа у том стицаоцу, као и о томе ко су чланови органа руковођења и управљања, односно надзора тог стицаоца;

2а) уверења надлежних органа из свих евиденција о неосуђиваности тих лица за кривична и друга кажњива дела, укључујући и стварног власника тих лица, као и уверења да против тих лица, укључујући и стварног власника тих лица, није покренут поступак за неко од кажњивих дела;

2б) списак сарадника с доказима о њиховој неосуђиваности или ако из оправданих разлога није могуће прибавити доказе о неосуђиваности – изјава дата од стране оснивача под материјалном и кривичном одговорношћу да његови сарадници нису осуђивани;

3) извештаји о ревизији финансијских извештаја тог лица за претходне две године које је сачинио овлашћени ревизор⁵, у складу с прописима земље порекла тог лица, као и његови финансијски извештаји за период од датума последњег извештаја о ревизији до краја полугодишта које непосредно претходи полугодишту у којем се захтев подноси;

³ Ако је оснивач банке јединица локалне самоуправе, доставља се документација сходно документацији прописаној за правна лица.

⁴ Квалификовано учешће постоји када једно лице има: 1) директно или индиректно право или могућност да оствари најмање 5% гласачких права у правном лицу, односно директно или индиректно власништво над најмање 5% капитала тог правног лица, или 2) могућност ефективног вршења утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог лица.

Знатно учешће постоји када једно лице има: 1) директно или индиректно право или могућност да оствари најмање 20% гласачких права у правном лицу, односно директно или индиректно власништво над најмање 20% капитала тог правног лица, или 2) могућност ефективног вршења знатног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог лица.

Контролно учешће постоји када једно лице има: 1) директно или индиректно право или могућност да оствари најмање 50% гласачких права у правном лицу, односно директно или индиректно власништво над најмање 50% капитала тог правног лица, или 2) могућност избора најмање половине чланова управног одбора или другог органа руковођења и управљања тог правног лица, или 3) могућност ефективног вршења доминантног утицаја на управљање правним лицем или на пословну политику тог лица (види члан 2. ст. 12. до 14. Закона).

⁵ Ако оснивач није обвезник ревизије према прописима земље порекла, за потребе овог поступка дужан је да обезбеди посебну ревизију финансијских извештаја.

4) попуњен и оверен упитник за правна лица која стичу/увећавају власништво у банци на обрасцу датом у [Прилогу 3](#) Одлуке;

5) писмено овлашћење за банке код којих стицалац држи своја средства, односно преко којих послује да НБС, на њен захтев, доставе све податке који се односе на његово пословање, односно на стање његових средстава код тих банака.

6) доказ о уплати накнаде за решавање о овом захтеву у износу од 80.000,00 динара и доказ о уплати републичке административне таксе у износу од 870,00 динара ([Прилог 1.12](#)).⁶

7) доказ о уредности измирења пореских обавеза (решење надлежног органа земље у којој је седиште правног лица о утврђивању и измирењу пореских обавеза по свим основима сходно наведеном за физичка лица домаћа и страна) и извештај Кредитног бироа, односно извештај из надлежног кредитног регистра у иностранству. Уколико у иностранству надлежни орган не издаје овај извештај – доставља се изјава законског заступника правног лица у којој ће се навести ове околности, дата под материјалном и кривичном одговорношћу, оверена код надлежног органа овере.

Ако из оправданих разлога не може да прибави доказе о неосуђиваности сарадника, лице које стиче учешће у банци може доставити и изјаву дату под материјалном и кривичном одговорношћу да његови сарадници нису осуђивани. НБС може у било ком тренутку затражити од оснивача да јој достави доказе о неосуђиваности тих лица или непосредно од надлежног органа затражити те доказе.

(2) АКО ЈЕ СТИЦАЛАЦ ДОМАЋЕ ИЛИ СТРАНО ПРАВНО ЛИЦЕ – ОСНИВАЧ И/ИЛИ ЧЛАН ПРИВАТНОГ ИНВЕСТИЦИОНОГ ФОНДА ИЛИ ЛИЦА СТРАНОГ ПРАВА, поред документације наведене под (1) доставља и:

1) документацију која садржи податке о томе када је тај фонд или лице страног права основано, где му је седиште, о којој врсти фонда је реч и у којим државама послује, односно инвестира, као и податке о оснивачу и/или члану фонда, односно оснивачу, поверенику, заштитнику, кориснику, ако је одређен, и лицу које има доминантан положај у управљању лицем страног права, о инвестиционој политици и циљевима, са евентуалним ограничењима начина на који се та политика и циљеви могу мењати, о томе ко су чланови који поседују највећи број јединица фонда и о томе да ли фонд већ има учешће у другој банци, с мишљењем надлежног регулаторног тела те банке;

2) уговор са овлашћеном банком из државе која примењује међународне стандарде за спречавање прања новца и финансирања тероризма о депоновању новчаних износа средстава фонда, односно лица страног права намењених реализацији трансакције за стицање учешћа у банци;

3) другу документацију за коју НБС оцени да је потребна.

(2) Ако је стицалац власништва страна банка или друго страно лице из финансијског сектора, поред документације наведене под (1), доставља и:

1) приказ кретања ликвидности за три месеца која претходе месецу у коме је поднет захтев;
2) приказ рочне структуре потраживања и обавеза на крају тромесечја које претходи месецу у коме је поднет захтев;

⁶ Уколико је оснивач јединица локалне самоуправе, не постоји обавеза плаћања накнаде и републичке административне таксе.

3) дозволу за рад, односно одговарајући доказ о регистрацији за обављање финансијске делатности који садржи податке о издавању и важењу те дозволе, односно регистрације и податке о називу и седишту надлежног органа који је издао дозволу, односно извршио регистрацију;

4) доказ да је у држави седишта, односно регистрације или у држави у којој обавља послове, та страна банка или друго страно лице из финансијског сектора под надзором надлежног органа и да примењује прописе који се односе на спречавање прања новца и финансирања тероризма;

5) опис интерних поступака који се односе на спречавање прања новца и финансирања тероризма (познавање и праћење странке, достављање надлежним органима података о сумњивим трансакцијама и лицима, вођење евиденције, унутрашње контроле и др.) и опис система за откривање и спречавање прања новца и финансирања тероризма;

6) писмену изјаву одговорног лица о томе да ли та страна банка или друго страно лице из финансијског сектора има пословни однос или обавља трансакције с квазибанком, страном банком или другом финансијском институцијом стране државе која не примењује стандарде у области спречавања прања новца и финансирања тероризма, односно да ли је дозвољавало или дозвољава коришћење својих рачуна тим лицима;

7) доказе о испуњености услова из члана 94. став 4. Закона, односно: (1) да регулаторно тело државе порекла врши контролу, односно надзор на консолидованој основи тог стицаоца на начин који задовољава прописане услове НБС,⁷ (2) да постоји одговарајућа сарадња НБС с регулаторним телом државе порекла стицаоца⁸ и (3) ако банка постаје зависно друштво стране банке, доставља се и потврда надлежног регулаторног тела о одобрењу стицања власништва у банци у Републици Србији, односно потврда надлежног регулаторног тела или друге надлежне институције или органа државе порекла да такво одобрење није потребно, као и потврда тог регулаторног тела да врши контролу, односно надзор на консолидованој основи;

(3) Ако је стицалац власништва у банци: 1. међународна развојна банка којој се, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, додељује пондер кредитног ризика 0%; 2. страна банка, друго страно лице из финансијског сектора, међународна финансијска организација или друго правно лице коме је према последњем рангирању пре подношења захтева за прелиминарно одобрење додељен дугорочни кредитни рејтинг *Standard and Poor's* или *Fitch* од најмање *BBB-*, односно дугорочни кредитни рејтинг *Moody's* од најмање *Baa3* – уместо документације под (1) доставља:

1) акт о регистрацији стицаоца код надлежног органа, односно статут или други акт којим се уређује начин организација и пословања тог стицаоца;

2) списак свих лица која у том стицаоцу имају учешће у смислу члана 2. Закона (квалификовано, знатно или контролно учешће)⁹, са основним подацима о тим власницима;

3) попуњен и оверен упитник за правна лица која стичу/увећавају власништво у банци на обрасцу датом у [Прилогу 3](#) Одлуке;

⁷ Под доказом о испуњености овог услова подразумева се извод из прописа државе порекла на основу која се може утврдити да контролу односно надзор на консолидованој основи врши надлежно регулаторно тело или потврда тог регулаторног тела да врши контролу односно надзор на консолидованој основи са изјашњењем о начину вршења те контроле.

⁸ Уколико НБС нема закључен споразум о сарадњи са надлежним регулаторним телом државе порекла стицаоца, сматра се да је овај услов испуњен уколико регулаторно тело упуту обавештење НБС о намери лица под њиховим надзором да стекне власништво у банци у Републици Србији.

⁹ Видети фусноту 4.

- 4) доказ о рејтингу стицаоца, с мишљењем рејтинг агенције;
- 5) доказ о уплати накнаде за решавање о овом захтеву у износу од 80.000,00 динара и доказ о уплати републичке административне таксе у износу од 870,00 динара ([Прилог 1.12](#)).

(4) Ако је правно лице које намерава да стекне знатно или контролно учешће у банци – домаће или страном правно лице које стиче учешће у банци за рачун другог лица, односно које се бави стицањем, држањем или управљањем уделима у правним лицима за туђ рачун – сву претходно наведену документацију доставља тај оснивач, и то:

- за лица која стицаоцу обезбеђују средства за куповину акција банке, односно за лица за чији се рачун обављају активности стицања, држања и управљања учешћем у банци;
- ако НБС процени да је потребно, поред претходно наведене документације, доставља се и документација која се односи непосредно на стицаоца;
- ако овај оснивач самостално, за свој рачун, стиче учешће у банци и из сопствених средстава обезбеђује средства за куповину акција банке – доставља се документација само за тог оснивача.

(5) Ако је стицалац власништва у банци Република Србија или аутономна покрајина, уместо документације наведене под (1), доставља се одлука надлежног органа о стицању учешћа у банци наведеним износом новчаних средстава која ће се уплатити у оснивачки капитал и наведеном вредношћу неновчаних средстава, према процени овлашћеног процењивача, која ће се унети у тај капитал.

Свако правно лице – стицалац власништва од (1) до (5), које је члан групе друштва или члан банкарске групе дужно је да, поред документације која је предвиђена за тог стицаоца, достави и:

- 1) податке о структури те групе, с детаљном организационом шемом те групе и подацима о лицима која имају знатно и/или контролно учешће у тој групи, уз навођење података о врсти послова које та група и њени чланови обављају;
- 2) извештаје о ревизији консолидованих финансијских извештаја те групе за претходне две године, који је израдио овлашћени ревизор, у складу с прописима земље порекла највишег матичног друштва групе;
- 3) пројекцију о очекиваном међусобном утицају банке, банкарске групе чији ће члан банка постати и чланова те групе;
- 4) процедуре банкарске групе за управљање ризицима и процедуру за унутрашњу ревизију и унутрашњу контролу.

ДОДАТНА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Стицалац (физичко или правно лице) који намерава да стекне **више од 20% до 33%** гласачких права у банци, НБС доставља, поред документације прописане за тог стицаоца, и план активности за наредну годину. Стицалац који намерава да стекне **више од 33% до 50%** гласачких права у банци, НБС доставља, поред документације прописане за тог стицаоца, и план активности за наредне две године, а стицалац који намерава да стекне **више од 50%** гласачких права у банци, поред документације прописане за тог стицаоца, НБС доставља и план активности за наредне три године. Изузетно, ако

стицалац намерава да стекне **50% или мање гласачких права** у банци, али ће због власничке структуре банке бити највећи појединачни акционар – доставиће НБС план активности за наредне три године.

План активности ([Прилог – План активности](#)) нарочито садржи стратегију пословања, односно циљеве и смернице које се односе на банку чије се акције стичу.

Стицалац који намерава да стекне власништво у банци које ће му омогућити од 5% до 20%, више од 20% до 33%, више од 33 до 50% и више од 50% гласачких права, поред наведене документације, НБС доставља и уговор којим се утврђују права и обавезе учесника у поступку стицања учешћа у банци који, између осталог, садржи: одредбе у вези са спречавањем прања новца и финансирања тероризма, податке о току трансакције и њеној реализацији, податак из ког извора потичу новчана средства намењена за планирано улагање (докапитализацију), као и уговор са овлашћеном банком о депоновању средстава намењених реализацији те трансакције, ако је подносилац захтева лице чија средства потичу из приватног инвестиционог фонда или лица страног права.

Ако на основу целокупне документације и доказа није могуће утврдити све чињенице од значаја за одлучивање о захтеву за давање прелиминарног одобрења, НБС може тражити и другу документацију за коју оцени да јој је потребна.

Документација која се доставља НБС мора бити у оригиналу или у овереној копији (оверу којом се потврђује аутентичност копије документа врши надлежни орган државе порекла). Уверења надлежних органа о неосуђиваности, односно уверења да се против конкретних лица не води кривични, прекршајни или поступак за привредни преступ не смеју бити старија од шест месеци. Уколико изворна документација није сачињена на српском језику, доставља се превод на српски језик који је оверио судски тумач, осим ако је реч о финансијским извештајима правних лица на енглеском језику. Ако је оригинал документа сачињен на страном језику за који није могуће прибавити превод овлашћеног судског тумача у Републици Србији, достављају се преводи на енглески језик и на српски језик, које је оверио судски тумач (превод на енглески језик сачињава овлашћени судски тумач у држави порекла и потребно је да аутентичност тог документа потврди и орган државе порекла надлежан за овере, док превод документа са енглеског на српски језик сачињава судски тумач у Републици Србији).

II. ОЦЕНА ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА ПРИЛИКОМ РЕШАВАЊА О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ

Реч је о сложеној процедури, у којој НБС цени испуњеност услова који се односе на:

1) добру пословну репутацију:

- а. цени се пословна репутација (1) стицаоца – физичких и правних лица, (2) лица која у правном лицу – стицаоцу имају знатно или контролно учешће и (3) чланова органа управљања правног лица – стицаоца које стиче знатно¹⁰ или контролно¹¹ учешће у банци, а уколико НБС процени да је то потребно, и у случају стицања квалификованог¹² учешћа у банци;

¹⁰ Исто.

¹¹ Исто.

¹² Исто.

- б. пословна репутација физичког лица цени се у односу на његово укупно радно искуство и ангажовање, односно управљање другим правним лицима или вршење надзора над тим лицима, као и постигнуте пословне резултате правних лица којима је то физичко лице руководило, на основу уверења надлежних органа о неосуђиваности и о другим чињеницама (уверење министарства унутрашњих послова, надлежног основног суда, вишег суда – посебних одељења, надлежног привредног и прекршајног суда, односно уверење надлежног органа за страно физичко и правно лице), уз узимање у обзир околности наведених у Упитнику¹³ (доказ о уредности у измиривању пореских обавеза по свим основама, као и других обавеза). У оцену пословне репутације улази и репутација сарадника лица које стиче учешће у банци, тј. њихова неосуђиваност за кривична дела;
- в. пословна репутација правног лица цени се на основу његовог целокупног пословања, као и на основу власништва, односно управљања у другим правним лицима, уз узимање у обзир околности наведених у Упитнику.¹⁴ У оцену пословне репутације улази и репутација сарадника лица које стиче учешће у банци, тј. њихова неосуђиваност за кривична дела.

Лице које стиче учешће у банци нема добру пословну репутацију:

- а. ако је он, његов сарадник или његов стварни власник правоснажно осуђиван за кривична дела против привреде, имовине, правног саобраћаја, јавног реда, службене дужности или правосуђа, или за кривична дела прања новца или финансирања тероризма или за кривична дела за која је изречена безусловна казна затвора или за слична или упоредива кривична дела у складу с прописима стране државе;
- б. ако је у последњих десет година починило тежу повреду, односно понављање повреде прописа којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма.

Сарадником се сматра:

- свако физичко лице које је члан органа управљања у правном лицу чији је стварни власник, у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, оснивач банке, односно лице које ће имати учешће у банци или у коме је оснивач банке, односно лице које ће имати учешће у банци члан органа управљања;
- свако физичко лице које је стварни власник правног лица у коме је оснивач, односно лице које ће имати учешће у банци члан органа управљања;
- свако физичко лице које са оснивачем, односно с лицем које ће имати учешће у банци има стварно власништво над истим правним лицем.

¹³ Упитник за физичка лица која стичу/увећавају власништво у банци део је прописане документације (хиперлинк за преузимање упитника налази се у делу са таксативно наведеном документација на страни 2), одговори на питања из упитника се дају под пуном кривичном и материјалном одговорношћу.

¹⁴ Упитник за правна лица која стичу/увећавају власништво у банци (хиперлинк за преузимање упитника налази се на 3. страни овог упутства).

2) да ли имају одговарајуће финансијско стање (код правног лица):

- a. сматра се да стицалац има одговарајуће финансијско стање ако може да финансира куповину акција банке, односно да по потреби докапитализује банку – што се утврђује на основу података из финансијских извештаја;
- b. сматра се да одговарајуће финансијско стање имају: (1) међународна развојна банка којој се, у складу са одлуком којом се уређује адекватност капитала банке, додељује пондер кредитног ризика 0% и (2) страна банка, друго страно лице из финансијског сектора, међународна финансијска организација или друго правно лице коме је према последњем рангирању пре подношења захтева за прелиминарно одобрење додељен дугорочни кредитни рејтинг *Standard and Poor's* или *Fitch* од најмање *BBB-*, односно дугорочни кредитни рејтинг *Moody's* од најмање *Baa3*;

3) да ли имају одговарајуће имовинско стање (код физичког лица) – сматра се да стицалац има одговарајуће имовинско стање ако може из сопствених средстава (не рачунајући позајмљена средства) финансирати куповину акција банке, односно по потреби докапитализовати банку (следећи услови подразумевају поседовање **и новчаних и неновчаних** средстава у прописаном износу), и то:

- a. ако намерава да стекне квалификовано учешће у банци (праг од најмање 5% до 20% гласачких права одн. власништва) уколико на рачунима код банака поседује слободна новчана средства у износу потребном за куповину акција банке, односно по потреби за докапитализацију банке, као и неновчана средства у истом износу, или уколико новчана средства која поседује нису довољна за куповину тих акција, потребно је да поседује неновчана средства у износу најмање двоструко већем од износа потребног за ту куповину, односно докапитализацију банке ако је то услов за стицање власништва у банци;
- b. ако намерава да стекне знатно учешће у банци (праг од најмање 20% до 50% гласачких права односно власништва) уколико на рачунима код банака поседује слободна новчана средства у износу потребном за куповину акција банке, односно по потреби за докапитализацију банке, као и неновчана средства у двоструко већем износу, или уколико новчана средства која поседује нису довољна за куповину тих акција, односно за докапитализацију банке потребно је да поседује неновчана средства у износу најмање троструко већем од износа потребног за ту куповину, односно за докапитализацију банке ако је то услов за стицање власништва у банци;
- v. ако намерава да стекне контролно учешће у банци (праг од најмање 50% гласачких права одн. власништва), уколико на рачунима код банака поседује слободна новчана средства потребна за куповину акција банке, односно за докапитализацију банке, као и неновчана средства у троструко већем износу.¹⁵

Ако је оснивач банке физичко лице које је оснивач и/или члан приватног инвестиционог фонда или лица страног права организованог ради управљања и располагања имовином (нпр. траст и сл.), а средства за намеравано улагање потичу из тог фонда или лица страног права – сматраће

¹⁵ Код стицања контролног учешћа стицалац – физичко лице мора да поседује новчана средства у пуном износу потребном за куповину акција банке као и неновчана средства у троструко већем износу, није предвиђена алтернативна могућност у смислу вишег цензуса за неновчана средства код непоседовања пуног износа новчаних средстава потребних за куповину акција.

се да то лице има одговарајуће имовинско стање ако може финансирати улог у капитал банке, односно по потреби докапитализацију банке, само из новчаних средстава која чине имовину фонда, односно лица страног права која је спремно да положи код овлашћене банке у држави која примењује стандарде за спречавање прања новца и финансирања тероризма ради реализације тих трансакција.

Ако је оснивач банке приватни инвестициони фонд или лице страног права, финансијско стање се цени на основу средстава која чине имовину тог фонда, односно лица страног права, применом описаних критеријума за оснивача.

4) да ли би пословне активности стицаоца могле изазвати значајан ризик за сигурно и законито управљање банком, односно негативно утицати на способност банке да обезбеди да њено пословање буде у складу са законом, прописима и актима НБС – нарочито се цени да ли су пословне и друге активности стицаоца односно његових сарадника по природи такве да би се ризици у њиховом обављању могли негативно одразити на пословање банке, односно да оснивач не би могао да дугорочно позитивно утиче на пословање банке или да обезбеди транспарентност банкарске групе чији би члан банка постала;

5) да ли постоје индиције да се банка оснива ради прања новца или финансирања тероризма – сагледава се:

- а. да ли се може утврдити извор средстава којима стицалац намерава да финансира куповину акција банке;
- б. да ли су се стицалац или лица која су с њим повезана доводила у везу с прањем новца или финансирањем тероризма, према информацијама које је доставио орган надлежан за спречавање прања новца и финансирање тероризма и другим информацијама којима НБС располаже;

На постојање индиција могу указивати и следеће околности:

– оснивач, односно лице које ће имати учешће у банци има пребивалиште или боравиште, односно седиште или обавља пословне активности у иностраној држави која има стратешке недостатке у систему спречавања прања новца и финансирања тероризма, односно средства за реализацију трансакције потичу из те државе;

– оснивач, односно лице које ће имати учешће у банци је офшор правно лице у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма или је лице које има учешће у офшор правном лицу или је члан органа управљања офшор правног лица;

– оснивач, односно лице које ће имати учешће у банци има успостављен пословни однос или обавља трансакције преко квазибанке у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма, или преко друге сличне институције за коју се основано може претпоставити да би могла дозволити коришћење својих рачуна квазибанци;

– то да ли је оснивач, односно лице које ће имати учешће у банци дужно да, према прописима државе пребивалишта или боравишта, односно седишта или државе у којој обавља пословне активности, има интерне акте, води евиденције и примењује поступке унутрашњих контрола који се односе на откривање и спречавање прања новца и финансирања тероризма или су у вези с тим и да ли је под надзором надлежног органа у земљи или иностранству.

Народна банка Србије посебно цени околност да ли је оснивач, односно лице које ће имати учешће у банци функционер, члан уже породице функционера и ближи сарадник функционера у смислу закона којим се уређује спречавање прања новца и финансирања тероризма.

б) да ли је стицање власништва у лицима у финансијском сектору и управљање тим лицима стратешки циљ стицаоца, који је видљив из аката пословне политике односно његове пословне праксе – овај услов је прописан само за стицаоце који стичу знатно или контролно учешће, односно за стицаоца који би због уситњене власничке структуре био највећи појединачни акционар банке.

Ако је стицалац власништва у банци домаће или стране правно лице које то власништво **стиче за рачун другог лица**, односно **које се бави стицањем, држањем или управљањем уделима у правним лицима за туђ рачун**, испуњеност претходно наведених услова цени се у односу на лица која том стицаоцу обезбеђују средства за куповину акција банке, односно у односу на лица за чији рачун се обављају активности стицања, држања и управљања учешћем у банци, а НБС може, ако процени да је потребно, испуњеност ових услова ценити и у односу на овог стицаоца. Ако тај стицалац **самостално, за свој рачун**, стиче учешће у банци и из сопствених средстава обезбеђује средства за куповину акција банке – испуњеност наведених услова цени се у односу на тог стицаоца.

НАПОМЕНЕ:

Решењем којим се даје претходна сагласност за стицање власништва у банци одређује се рок у коме стицалац може стећи власништво за које је дата сагласност, и то за **физичка лица** најкасније годину дана од дана достављања тог решења, а за **правна лица** – најкасније до усвајања првих наредних годишњих финансијских извештаја, односно ревидираних финансијских извештаја тих правних лица. Ако подносилац захтева не стекне власништво у року одређеном у решењу НБС којим се даје претходна сагласност за стицање власништва у банци, та сагласност престаје да важи.

Стицалац је дужан да обавести НБС о стицању власништва за које је дата ова сагласност у року од 15 дана од дана тог стицања.

Сматра се да неко лице има **индиректно власништво у банци**, у смислу одредаба Закона које се односе на стицање власништва – ако је директни власник стекао акције банке за рачун тог лица, или то лице наступа с директним власником као један стицалац, и то за део директног власника у банци, као и у другим случајевима кад НБС оцени да постоји могућност да ово лице ефективно оствари власничка права у банци користећи власништво које друго лице директно има у тој банци.

Банка је дужна да редовно обезбеђује и ажурира документацију о променама у власничкој структури акционара који имају учешће у тој банци.

СТИЦАЊЕ ВЛАСНИШТВА БЕЗ САГЛАСНОСТИ НБС

Лице може и без сагласности НБС стећи власништво у банци ако га је стекло наслеђивањем, правним следбеништвом или другим стицањем независним од воље стицаоца. Лице које је власништво стекло на описан начин не може утицати на управљање банком у којој је стекло власништво или на

пословну политику те банке, нити може остваривати гласачка права по основу тог власништва док не добије сагласност НБС на то стицање.

Такво лице дужно је да, у року од 30 дана од дана стицања власништва на описани начин, НБС поднесе захтев за давање накнадне сагласности на то стицање или да је обавести да је отуђило то власништво, а о захтеву НБС одлучује на начин и у року прописаним за давање претходне сагласности за стицање власништва у банци.

Уз захтев, неопходно је доставити доказ о стицању власништва у банци, и о правном основу стицања (наслеђивање, правно следбеништво и сл.), и о реализацији тог стицања (упису предметног власништва у Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности).

Ако НБС решењем одбије да дâ накнадну сагласност за стицање власништва, истим решењем ће забранити лицу из тог става располагање свим правима из акција на основу којих је то власништво стечено и наложити му да то власништво отуђи до нивоа и у року одређеним тим решењем.